

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
Факультет хореографічного мистецтва

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

На здобуття освітнього ступеня «Магістр»

Зі спеціальності 024 «Хореографія»

На тему: «Особливості генези свята Івана Купала та його структурні
компоненти»

ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА ТВОРЧОГО ПРОЕКТУ

Хореографічна композиція «Ніч на Івана Купала»

Виконавець: студент магістратури

Заочної форми навчання

Бондар Катерини Олександрівни

Керівник кваліфікаційної роботи:

старший викладач

Дегтяр Лариса Павлівна

Допущено до захисту « ____ » _____ 2019р.

Завідувач кафедри _____

Островська К.В.

Оцінка _____ / _____ / _____

(за нац шкалою, бали, ESEC)

Харків – 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.

- 1.1 Особливості походження свята Івана Купала.
- 1.2 Структурні компоненти купальської обрядовості.
- 1.3 Аналоги свята Івана Купала в інших країнах.
- 1.4 Зображення тематики свята в різних видах мистецтва.

РОЗДІЛ II. КОМПОЗИЦІЙНИЙ ПЛАН ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ.

- 2.1. Основні характеристики хореографічного твору
- 2.2. Дійові особи та їх стисла характеристика
- 2.3. Лібрето
- 2.4. Розгорнутий зміст
- 2.5. Драматургія
- 2.6. Музичний аналіз
- 2.7. Костюми

РОЗДІЛ III. ПОСТАНОВЧИЙ ПЛАН ХОРЕОГРАФІЧНОЇ КОМПОЗИЦІЇ

ВИСНОВКИ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.

ВСТУП

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. В останні роки значно посилюється інтерес представників різних наук (мистецтвознавців, хореографів, етнографів, істориків та ін.) до традиційного, культурного, народно-побутового етносу. Прикладом таких найбільш стійких елементів є календарно-обрядові свята, в яких виявляються особливості того чи іншого народу та риси, що визначають генетичну спільність та тотожні закономірності розвитку деяких етносів. Яскравим прикладом календарно-побутової обрядовості є свято Івана Купала, у - одне з найстаріших свят, що дійшло до нашого часу. Дослідження обрядовості, характерної для свята Івана Купала на теренах України, невід'ємно пов'язане з науковим аналізом та розбором складних та багатогранних питань. За мету ми ставимо структурувати та піддати критичній оцінці основні компоненти свята характерні для всієї території України, але з деякими локальними особливостями та провести аналогію з обрядовістю інших країн.

Актуальність теми дослідження зумовлена й необхідністю збереження та поширення явищ традиційної культури українців. На сьогодні особливо важливим завданням є фіксація етнографічного матеріалу та відродження та збереження традицій для наступних поколінь. Хореографія з її виразними засобами як найкраще підходить для цих цілей.

Мета комплексно дослідити та проаналізувати традиційну народну обрядовість українців на свято Івана Купала.

Завдання:

- знайти та дослідити тематику свята Івана Купала в українській історіографії та етнографічних джерелах;
- зібрати, опрацювати та структурувати основні, загальноукраїнські звичаї та традиції характерні для купальського свята;
- з'ясувати функціональне призначення і символічне значення, а також приховані мотиви у звичаях та обрядах;

- простежити схожість обрядів і звичаїв характерних для свята Івана Купала в культурі інших країн;
- проаналізувати тематику купальського святи в різних видах мистецтва.

Об'єктом дослідження є українське свято Івана Купала.

Предмет дослідження є вивчення комплексу елементів купальської обрядовості.

Методи дослідження. У процесі роботи над обраною темою і виконанням поставлених завдань було застосовано:

- аналітичний метод - для аналізу причинно-наслідкових особливостей походження свята на території України;
- історичний метод - для аналізу спеціалізованих етнологічних видань;
- синтетичний метод - для узагальнення обрядів та традиції на свято Івана Купала, характерних для всієї території України;
- структурно-функціональний метод - для систематизації матеріалу;
- порівняльний метод - для дослідження обрядовості інших країн, схожих за змістом до купальської.

Практичне значення. Фактичні матеріали та висновки, представленні в кваліфікаційній роботі, можуть бути корисними для розробки лекційних курсів з українського народного-сценічного танцю та у навчальному процесі з підготовки викладачів хореографічних дисциплін, артистів с народно-сценічного танцю.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи складається з вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Загальна кількість сторінок 50.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бессонов П. Білоруські пісні с детальним поясненням їх творчості и мови, с очерками народного обряда, традицій і всього бити. – М., 1871. – 167 с.
2. Болтарович З. Народне лікування українців Карпат кінця XIX – початку XX ст. – К., 1980. – 134 с.
- 3.. Буковинські віночки // Нові обряди і звичаї. – Ужгород, 1966. – С. 115–116.
4. Вар'ян Н. Купальські звичаї українського населення Східної Словаччини. – С. 257.
5. Воропай О. Звичаї нашого народу // Етнографічні нариси. - Мюнхен, 1958. - 282 с.
6. Доманицький В. Народний календар у Ровенським повіті Волинської губернії // Матеріали до української етнології. – Львів, 1912. – Т. 15. – 156 с.;
7. Дражева Р. Свято літнього сонцестояння у східних та південих слов'ян другій половині XIX – нач. XX вв.: Автореф. дис... канд. істор. наук. – М., 1974.
8. Іванова П. В. Життя і повір'я селян Куп'янського уїзду Харківської губернії. – Харків, 1907. – 193 с.
9. Іванова П. В. Обрядовий вогонь // Календарні звичаї та обряди в країна зарубіжної Європи : Історичні корні та розвиток обрядів. – М., 1983. – 301 с.
10. Коломийченко Ф. Сільські забави в Чернігівщині // Матеріали до української етнології. – Львів, 1918. – Т. 18. – С. 138–140.
11. Климець Ю. Купальська обрядовість на Україні. – Київ : Наукова думка, 1990. – 144 с.
12. Ніч під Івана Купайла // Зоря. – (Львів). – 1892. – № 13. – С. 259–260.
13. Рибаків Б. Язичництво давніх слов'ян. – М.: Наука, 1981, - 511 с.
14. Рибаків В. Язичництво древньої Русі – М.:Наука, 1987 , – 700 с.
15. Скуратівський В.Т. Дідух: свята українського народу - Київ: Освіта, 1995 - 271с.

16. Терещенко А. В. 5. Простонародні обряди // Бит російського народу: забави, ігри, хороводи. — СПб.: Типографія воєно-учбових закладів, 1848. — 181 с.
17. Українка Л. Купала на Волині // Українка Л. Зібрання творів: У 12 т. — К., 1977. — Т. 9. — 105 с.
18. Франко І. Людові вірування на Підгір'ю // Етнографічний збірник. — Львів, 1898. — Т. 5. — 278 с.
19. <https://www.ridivira.com/uk/suspilstvo/kupalska-obryadovist-na-ukrajini?start=4>
20. http://ukrlegenda.org/zvychai_nashoho_narodu/svjato_ivana_kupala.php
21. <https://iknigi.net/avtor-oleksa-voropay/96642-zvichayi-nashogo-narodu-oleksa->
22. <https://www.ridivira.com/uk/suspilstvo/kupalska-obryadovist-na-ukrajini?showall=1>
23. <http://su.org.ua/2014/06/%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%BE-%D1%83-%D0%B7%D0%B2%D0>
24. https://education.ucoz.ua/publ/ivana_kupala/1-1-0-3